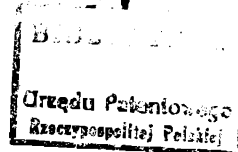

URZĄD PATENTOWY

B 42 f 21/00

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ OPIS PATENTOWY

Nr 33520

Kl. 11d, 6

Heinz Ernst Oppenheimer

(Great Neck, New York, Stany Zjednoczone Ameryki)

Układ wskaźniczy do książek lub podobnych zespołów kartek

Zgłoszono 10 maja 1946 r.

Udzielono 9 września 1948 r.

Pierwszeństwo: 12 grudnia 1941 r. (Stany Zjednoczone Ameryki)

Przedmiotem wynalazku jest układ wskaźniczy do książek lub podobnych zespołów kartek giętkich, ujętych w oprawę.

Układy wskaźnicze, stosowane dotychczas do książek takich jak słowniki, przewodniki, zbiory przepisów, biblie, dzienniki, rejestry itd., służą do oznaczania większych rozdziałów, przy czym poszczególne rozdziały różnią się nieraz między sobą znacznie pod względem liczby kartek. Przy pomocy takich układów wskaźniczych trudno jest odnaleźć w danym dziale kartkę szukaną. Te i inne trudności powiększają się jeszcze, gdy książka jest względnie cienka w stosunku do liczby zawartych w niej kartek, gdyż liczba znaków wskaźniczych, które można umieścić

w sposób czytelny jest wówczas ograniczona.

Wynalazek ma na celu usunięcie powyższych niedogodności i utworzenie układu wskaźniczego, który by umożliwiał szybkie wyszukanie w książce miejscażądanego, przynajmniej z dokładnością do paru kartek.

Układ wskaźniczy według wynalazku umożliwia również oznaczanie w całej książce małych rozdziałów, złożonych z kilku kartek, a nawet oznaczanie każdej kartki książki.

Wynalazek przewiduje przy tym zastosowanie znaków wskaźniczych do oznaczania poszczególnych stron książki.

Układ wskaźniczy według wynalazku jest ponadto wykonany w taki sposób, że dzięki wykrojom na ostatnich kartkach rozdziałów ułatwia otwarcie książki odrazu na stronie żądanej.

Ważną cechą układu wskaźniczego według wynalazku jest możliwość zastosowania w nim dużej liczby dobrze widocznych i łatwo czytelnich znaków wskaźniczych.

Ponadto układ wskaźniczy według wynalazku jest wykonany tak, że przy przesuwaniu kciuka po krawędziach kartek zgiętych książka otwiera się samoczynnie na stronie szukanej.

Układ wskaźniczy według wynalazku daje się zastosować do każdej książki bez jej uszkodzenia i jest praktyczny w użyciu.

Na rysunku układ wskaźniczy według wynalazku jest przedstawiony w przykładowych postaciach wykonania.

Fig. 1 przedstawia w widoku perspektywnym książkę złożoną płasko, zaopatrzoną w układ wskaźniczy według wynalazku, fig. 2 przedstawia tę książkę w położeniu zgietym tak, iż jej brzeg, zaopatrzony w układ wskaźniczy jest rozłożony, fig. 3 przedstawia przekrój wzdłuż linii 3 — 3 na fig. 2, fig. 4 przedstawia w powiększeniu część brzegu książki z inną postacią wykonania układu wskaźniczego, fig. 5 — szczegół dotyczący jednej z kartek książki przedstawionej na fig. 4, fig. 6 przedstawia jeszcze inną postać wykonania układu wskaźniczego według wynalazku.

Ogólna zasada wynalazku polega na tym, że kartki książki lub podobnego zespołu zaopatruje się w znaki, rozmieszczone na płaskiej powierzchni kartek tuż przy ich wolnej (nieoprawionej) krawędzi oraz na powierzchni utworzonej przez krawędzie kartek nie ujęte grzbietem. Znaki te składają się ze wskaźników, wskazujących rozmieszczenie poszczególnych roz-

działów i z oznaczeń treściowych, charakteryzujących te wskaźniki. W celu uzyskania dostatecznie dużej powierzchni dla pomieszczenia dużej liczby oznaczeń są one umieszczane w położeniu zgietym książki, a więc, gdy powierzchnia wskaźnicza jest rozsunięta.

Wynalazek polega zatem na wyzyskaniu tej właściwości książki i podobnych zespołów kartek, że przy zgiciu książki w płaszczyźnie równoległej do powierzchni zaopatrzonej we wskaźniki powierzchnia ta zostaje rozciągnięta i oznaczenia wskaźnicze rozszerzają się tak dalece, że stają się łatwo widoczne i dobrze czytelne. Okazało się, że najkorzystniejsze rozciągnięcie powierzchni wskaźniczej uzyskuje się wówczas, gdy książkę zgina się tak, by powierzchnia ta była cztery do pięciu razy szersza, aniżeli przy zwykłym położeniu książki. Takie znaczne rozszerzenie powierzchni wskaźniczej umożliwia zastosowanie bardzo dużej liczby dobrze widocznych wskaźników i oznaczeń treściowych, albo też mniejszej liczby wskaźników w połączeniu z obszernymi oznaczeniami treściowymi.

Na rysunku liczba 10 oznacza książkę, zaopatrzoną w układ wskaźniczy według wynalazku. Wskaźniki mogą wskazywać bądź to umiejscowienie ostatniej strony rozdziału o małej liczbie kartek, bądź też mogą oznaczać rozległość tego rozdziału. Czynnikiem decydującym o wyborze jednego lub drugiego sposobu oznaczania może być albo liczba kartek zawartych w rozdziale, albo też szerokość wolnego miejsca, jakie pragnie się uzyskać na lewo od strony oznaczonej do wydrukowania tam oznaczenia treściowego.

Przedstawiona na rysunku książka 10 składa się z dużej liczby giętkich kartek 12, oprawionych w okładki 14 i 16. Na powierzchni wskaźniczej 18 książki, to znaczy na powierzchni przeciwległej do grzbietu 20, wydrukowanych jest wiele

wskaźników 22 i oznaczeń treściowych 24. Wskaźniki 22 mogą mieć kształt dowolny, np. kształt klinów. Kliny te są rozmieszczone w ten sposób na powierzchni wskaźniczej 18, że każdy wierzchołek 26 klina wskazuje na stronę bezpośrednio przylegającą do pierwszej strony danego rozdziału.

Wskaźniki klinowe 22 mogą być wierzchołkami wskazującymi 26 zwrócone w prawo lub w lewo. Na fig. 2 kilka pierwszych klinów jest skierowanych wierzchołkami wskazującymi 26 w lewo tak, aby oznaczenia treściowe mogły być umieszczone po ich stronie prawej, gdzie znajduje się odpowiednie dla nich wolne miejsce.

Wysokość i szerokość oznaczeń 24 winna być tak dobrana, aby były one należycie widoczne na powierzchni wskaźniczej w stanie rozłożonym. Wskaźniki 22 nie powinny być ani za szerokie ani zbyt rozrzucone tak, aby można było pomieścić odpowiednią ich liczbę. Na przykład wskaźniki 22 są rozmieszczone na powierzchni wskaźniczej 18 książki 10 w ośmiu rzędach pionowych, z których każdy zawiera dwadzieścia pięć znaków. W ten sposób książka 10 o sześciuset stronicach może być z łatwością zaopatrzona w dwieście wskaźników brzegowych. Każdy rozdział, liczący przeciętnie trzy kartki czyli sześć stron, posiada w ten sposób własny wskaźnik 22.

W przypadku gdy wskaźniki 22 biegną przez wszystkie kartki danego rozdziału, wskaźniki te mogą być całe jednakowej wysokości, albo też mogą być niższe na początku a wyższe na końcu rozdziału, wskazując stosownie do przyjętego schematu pierwszą lub ostatnią stronę rozdziału.

Jak wspomniano, oznaczenia treściowe 24 mogą być umieszczone po prawej lub po lewej stronie wskaźnika. Jednak wskazane jest dla uniknięcia pomyłek, by wszystkie oznaczenia treściowe całej

książki lub jej ważniejszych części znajdowały się po jednej stronie wskaźnika. Ta ogólna zasada rozmieszczania wskaźników i oznaczeń treściowych może być jednak zmieniona, jeśli chodzi o początkowe lub końcowe rozdziały książki, gdyż, jak to przedstawiono na fig. 2, po właściwej stronie wskaźnika może pozostawać zbyt mało miejsca dla oznaczeń treściowych.

Oznaczenia treściowe 24 mogą posiadać dowolny wygląd, przy czym wysokość tych oznaczeń winna być dostosowana do wysokości wskaźników. Oznaczenia treściowe mogą oczywiście być utworzone z wszelkiego rodzaju znaków, np. liter, liczb, słów, barw itd.

Wskazany jest taki dobór oznaczeń treściowych i wskaźników rozdziałów książki, aby dział, którym odpowiadają poszczególne znaki, nie tylko składały się z jak najmniejszej liczby kartek, ale też by liczba kartek w poszczególnych działach była mniej więcej równa. Dzięki temu osoba posługująca się książką może od razu z dużym przybliżeniem oznaczyć, gdzie znajduje się kartka żądana.

Jest rzeczą wskazaną, by książka, zaopatrzona w układ wskaźniczy według wynalazku, dawała się zginać w obu kierunkach. Wskaźniki 22 i oznaczenia 24 mogą być wykonane na książce w sposób dowolny, np. przez drukowanie lub wytłaczanie.

Oznaczenia według wynalazku, mogą być umieszczone na płaszczyźnie kartek lub powierzchni wskaźniczej, utworzonej przez zgięcie książki. Oba te sposoby mogą być stosowane łącznie. Na przykład wskaźniki mogą być drukowane na płaszczyźnie kartek 12, natomiast oznaczenia treściowe mogą być umieszczone na powierzchni wskaźniczej książki w jej położeniu zgiętym.

Jako środek pomocniczy do określenia, czy przewracając kartki książki wybrano właściwą kartkę, np. pierwszą kartkę da-

nego rozdziału, można pierwszą kartkę każdego rozdziału zaopatrzyć w dodatkowy znak 30, uzupełniający wskaźnik 22 tegoż rozdziału. Znak 30 winien mieć ten sam kształt i rozmiary co wskaźnik 22, tak, iż oko może natychmiast zauważyć ukazanie się strony żądanej. Ponadto znak 30 może być połączony z oznaczeniem treściowym 32 na płaszczyźnie kartki, jako z dalszym oznaczeniem wyborczym. Znak 30 może być wydrukowany z obu stron kartki tak, iż osoba korzystająca z książki może rozpoznać właściwą kartkę przewracając kartki książki zarówno w prawą, jak i w lewą stronę.

W przykładowej postaci wykonania wynalazku (fig. 2) wskazano zastosowanie szeregu oznaczeń treściowych 24, do książek telefonicznych. Wskaźniki te są tak dobrane, że każdy rozdział obejmuje mniej więcej trzy kartki. Pierwsze oznaczenie w drugim rzędzie *BUR* oznacza trzy pierwsze litery pierwszego nazwiska, np. na stronie 150. Następne oznaczenie *CAL* znajduje się na stronie 156, *CAP* — na stronie 162, *CAR* — na stronie 168, zaś *CEN* na stronie 174.

Wynalazek przewiduje również inne środki pomocnicze mające na celu ułatwienie wybrania pierwszej strony żądanego działu. W tym celu brzegi kartek w pobliżu ostatniej kartki rozdziału są tak ukształtowane, że przy przewracaniu kartek książki w poszukiwaniu danego rozdziału, palec zatrzymuje się samoczynnie na tej kartce. Można to uzyskać zwłaszcza przez wykonanie na brzegu książki wgłębienia lub schodka w kilku kartkach poprzedzających ostatnią kartkę sąsiedniego rozdziału. Ten schodek 34, odpowiadający wskaźnikom 22 przewidzianym dla tego rozdziału, może być szerokości końca palca. Dzięki takiemu wykonaniu wielki palec osoby przewracającej kartki książki, przesuwając się po kolejnych kartkach w poszukiwaniu początku roz-

działu, zeslizguje się po schodku 34 i zatrzymuje się na występie, utworzonym przez pierwszą kartkę poszukiwanego rozdziału.

W postaci wykonania przedstawionej na fig. 4 i 5 każda strona książki 10 jest zaopatrzona we wskaźnik 40. Wskaźniki te są nadrukowane na płaskiej powierzchni strony i przylegają do krawędzi kartek książki. Wskaźniki te są rozmieszczone według tych samych zasad, jak wyżej przedstawiono, to znaczy w sposób stopniowy, tworząc linię nachyloną pod małym kątem do brzegu okładki. Oznaczenia treściowe 24 mogą być nadrukowane bądź to na płaszczyźnie stron, bądź też na powierzchni wskaźniczej książki przy jej położeniu zgiętym.

Przy korzystaniu z książki, zaopatrzonej w układ wskaźniczy przedstawiony na fig. 4 i 5, należy umieścić wielki palec na jednej linii z wybranym wskaźnikiem 40 i z oznaczeniem treściowym 24 i przesuwając nim poprzez kartki w pobliżu kartki poszukiwanej, aż wskaźnik 40 ukaże się na stronie otwartej pod palcem. Jeśli książka jest przy tym dostatecznie zgięta, można bardzo łatwo umieścić palec wprost na żądanym wskaźniku i w ten sposób natychmiast otworzyć książkę na stronie właściwej.

Wskazane jest, aby przy stosowaniu wskaźników, umieszczonych tylko na jednej kartce, pozostało jak najwięcej miejsca dla oznaczenia treściowego 24.

Powierzchnia wskaźnicza 18 w postaci wykonania, przedstawionej na fig. 6, jest zaopatrzona w schodki, nadające jej położenie skośne w stosunku do okładek 14, 16, gdy książka znajduje się w położeniu płaskim. Jak wspomniano, zarówno liczba schodków, jak i ich nachylenie mogą być obrane dowolnie. Dla polepszenia widoczności powierzchni wskaźnicza może mieć kształt łukowy.

Chociaż opisywane postacie wykonania wynalazku dotyczyły książek o znacznej grubości i złożonych z dużej liczby kartek, wynalazek można z korzyścią stosować również w książkach, których grubość nie przekracza 3 mm.

Zastrzeżenia patentowe

1. Układ wskaźniczy do książek lub podobnych zespołów kartek ujętych razem w oprawie w ten sposób, że krawędzie tych kart, nie objęte grzbietem, tworzą powierzchnię wskaźniczą, znamienne tym, że składa się ze wskaźników, wskazujących poszczególne kartki lub rozdziały o małej liczbie kartek i nadrukowanych na płaskiej powierzchni kartek i na powierzchni utworzonej przez krawędzie kartek w ten sposób, że tworzą wyraźne i czytelne oznaczenia tylko wówczas, gdy powierzchnia wskaźnicza jest rozciągnięta wskutek zgięcia książki.
2. Układ wskaźniczy według zastrz. 1, znamienne tym, że wskaźniki, wskazu-

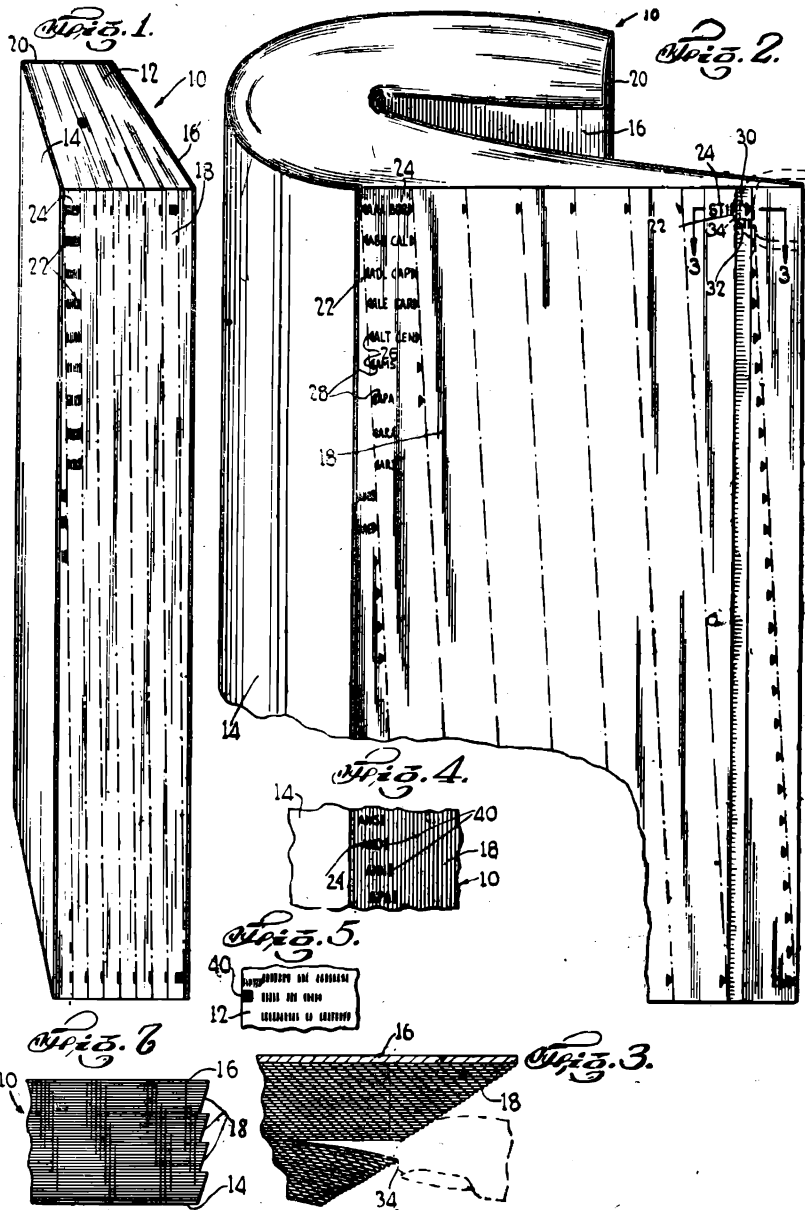
jące rozdziały lub kartki książki, mają kształt klinów lub prostokątów.

3. Układ wskaźniczy według zastrz. 1 i 2, znamienne tym, że wskaźniki, wskazujące rozdziały o małej liczbie kartek, rozciągają się poprzez wszystkie kartki danego rozdziału.
4. Układ wskaźniczy według zastrz. 1—3, znamienne tym, że posiada dodatkowe wskaźniki, nadrukowane na płaskiej powierzchni ostatniej kartki każdego rozdziału, znajdujące się na jednej linii i podobne z wyglądu do wskaźników wskazujących rozdziały, widocznych na powierzchni wskaźniczej książki.
5. Układ wskaźniczy według zastrz. 1—4, znamienne tym, że posiada dodatkowy wskaźnik w postaci wgłębienia wykonanego w kilku kartkach, poprzedzających ostatnią kartkę rozdziału, i leżącego na jednej linii ze wspomnianym wskaźnikiem nadrukowanym na płaskiej powierzchni ostatniej kartki rozdziału.

Heinz Ernst Oppenheimer

Zastępca: Dr S. Bolland

adwokat

BIBLIOTEKA
Urzedu Patentowego
Warszawa, 1922